

Warszawa, 20 września 2019

Panie/Panowie
Przewodniczący Komitetów Polskiej Akademii Nauk
Szanowni Państwo,

Ostatnie miesiące przyniosły w naszym kraju prawdziwy wysyp wydarzeń naukowych poświęconych zmianom klimatu. Przypomnę tylko sympozjum "Safeguarding Our Climate, Advancing Our Society" podczas szczytu klimatycznego COP24 w Katowicach w grudniu 2018 r., którego zwieńczeniem było podpisanie tzw. memorandum katowickiego. W najbliższym czasie 23 października odbędzie się w Warszawie konferencja Komitetu Nauk Agronomicznych PAN i Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB pt. „Susza – zagrożenie dla roślin rolniczych w Polsce”. Świat nauki w okresie ostatnich kilkadziesiąt lat uzyskał wiele twardych dowodów na postępowanie procesu negatywnych zmian klimatycznych, ale też opracował szereg propozycji działań by złagodzić ich progresję oraz uruchomić szereg społecznych i technologicznych procesów adaptacyjnych. Zgromadzona wiedza w postaci opracowań przygotowanych w przystępnej dla niespecjalisty formie powinna trafić jak najszerszej do opinii publicznej i decydentów politycznych. Nasze społeczeństwo, podobnie jak pozostałe społeczeństwa krajów UE zaczynają odczuwać negatywne skutki zmian klimatycznych, wystarczy przypomnieć długotrwałą suszę wiosną i latem w 2018 r., którą odczuli finansowo nie tylko europejscy producenci warzyw, ale i wszyscy obywatele wydający coraz więcej pieniędzy na zakupy żywności. W bieżącym roku nasz kontynent powtórnie doświadczył bardzo upalnego i suchego lata. W tym samym czasie dostrzegamy rozpowszechnianie w mediach półprawd lub zgoła nieprawdziwych, nieaktualnych informacji na temat przyczyn i możliwych skutków przyrodniczych zmian klimatycznych. Co istotne, zauważamy niedostatek rzeczowej publicznej dyskusji z udziałem ekspertów z różnych dziedzin na temat przewidywanych skutków przyrodniczych, zdrowotnych i społeczno-gospodarczych.

W takiej sytuacji niezbędne jest wzmożenie działań komitetów PAN na rzecz upowszechniania wiedzy naukowej na temat potencjalnego wpływu zmian klimatu na różne obszary działalności człowieka. Ponadto, ważnym wydaje się przekonywanie zarówno gremiów opiniotwórczych jak i zwykłych obywateli o konieczności podjęcia działań łagodzących, opóźniających i dostosowujących nasze społeczeństwo do obserwowanych zmian klimatu. Problem dotyczy bowiem nie tylko zachowania bogactwa przyrodniczego naszej Ziemi oraz rolnictwa. W dużej mierze zmiany klimatu dotyczą bezpośrednio problemu zdrowia i życia człowieka. Jednak pośrednio dotyczą wszystkich aspektów funkcjonowania społeczności ludzkich oraz działania wszystkich sektorów gospodarki światowej. Tematyka jest na tyle szeroka, że wpisuje się w misję niemalże wszystkich Komitetów PAN ze wszystkich pięciu Wydziałów PAN.

Romuald Zabielski